

100 – LAT TEMU WSZYSTKO SIĘ ZACZEŁO. WADOWICE JANA PAWŁA II (1920-2020)

Karol Wojtyła spędził w Wadowicach pierwsze 18 lat życia. Jak sam powiedział, tu w tym mieście w Wadowicach wszystko się zaczęło! Zapraszamy do miasta, w którym możemy spacerować śladami Świętego! Wadowice położone są na skrzyżowaniu dwóch ważnych dróg krajowych nr 52 (Kraków – Bielsko-Biała) i 28 (Śląsk – Podhale), 50 km od Krakowa. Losy miasta zmieniło jedno wydarzenie – 16 października 1978 roku wadowiczanie Karol Wojtyła został wybrany na papieża. Dzisiaj, Wadowice są ważnym miejscem na turystycznej mapie Europy i świata. Głównym celem wizyty jest nowoczesne Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II. Jego sercem jest mieszkanie państwa Wojtyłów, gdzie urodził się przyszły Papież.

Tam, gdzie wszystko się zaczęło! Wadowickimi śladami Jana Pawła II

W rodzinnym mieście znajdziemy wiele miejsc nie tylko związanych z przyszłym Papieżem, ale również pamiętających Jego czasy! Najważniejsze z nich prezentuje **Szlak Karola Wojtyły**, który prowadzi nas ścieżkami papieża Jana Pawła II. Na trasie znajdziemy m.in. dom rodzinny, kościół, gdzie przyjął wszystkie swoje pierwsze sakramenty oraz szkołę, w której zdał maturę. Na szlaku jest również „ta” cukiernia, gdzie odbywały się słynne zawody w jedzeniu kremówek, wspomniane przez Jana Pawła II. Po wiedeńskiej kawiarni pozostał dziś tylko budynek, jednak samo ciastko przetrwało w tradycji kulinarnej i można je zjeść w każdej wadowickiej cukierni. Corocznie w maju i październiku odbywają się w Wadowicach wydarzenia upamiętniające św. Jana Pawła II.

1. Dom Rodzinny Karola Wojtyły św. Jana Pawła II

Z początkiem XX. w do jednego z mieszkań na piętrze w kamienicy obok kościoła wprowadzili się Emilia i Karol Wojtyłowie wraz z synem Edmundem. Rok później, 18 maja 1920 r., urodził się tutaj Karol Józef Wojtyła, późniejszy papież i święty Jan Paweł II. Obecnie w kamienicy mieści się nowoczesne biograficzne **Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II.**

2. Dawna Mleczarnia Hygieniczna

Po śmierci Emilii na obiady ojciec zabierał Karola do pobliskiej „Mleczarni Hygienicznej” – jadłodajni. Zajadali się wówczas tradycyjnymi wadowickimi specjałami jak flaczki, a szczególnie obaj cenili ruskie pierogi. W budynku byłej mleczarni znajduje się **Muzeum Miejskie i Centrum Informacji Turystycznej**.

3. Kościół parafialny Ofiarowania Najświętszej Marii Panny

W tym kościele przy chrzcielnicy w kaplicy Świętej Rodziny, 20 czerwca 1920 r., przyszły Święty otrzymał imiona Karol Józef. W tym kościele (obecnie **Bazylika Mniejsza**) przystąpił do pierwszej Komunii Świętej i do bierzmowania. Pełnił tutaj także posługę ministranta. W 2011 r., w sześć lat po śmierci Jana Pawła II, w kaplicy Jemu poświęconej złożono Jego relikwie.

4. Dom Katolicki

Począwszy od 1936 r. wystawiano tutaj sztuki teatralne pod kierownictwem nauczyciela gimnazjalnego ks. Edwarda Zachera. Scenę przy plebani charakteryzował ambitny repertuar, który przyciągał miejscowych miłośników teatru. W 1936 r. Karol Wojtyła zadebiutował na tej scenie jako współreżyser przedstawienia „Nie-Boskiej Komedii”, w której grał jedną z głównych ról – Hrabiego Henryka. Obecnie sala teatralna jest wykorzystywana przez Muzeum Dom Rodziny Jana Pawła II jako sala konferencyjna, kinowa i wystawowa.

5. Dawna Szkoła Powszechna im. Marcina Wadowity

Naukę, w Szkole Powszechnej Męskiej im. Marcina Wadowity, Karol Wojtyła rozpoczął 15 września 1926 r. Szkoła mieściła się w budynku magistratu przy wadowickim rynku. Parter obiektu zajmowały biura urzędu miasta, restauracja i cukiernia „Oaza” Jana Hyłki, a na piętrach znajdowała się szkoła. Obecnie budynek jest siedzibą Urzędu Miejskiego.

6. Dawny Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego – rynek

Sercem Wadowic był i jest rynek, który stanowił również centrum życia Karola Wojtyły. Tu był jego dom rodzinny, kościół parafialny i szkoła powszechna. To tutaj spotykał się ze szkolnymi kolegami spędzając czas na zabawie i grze w piłkę. Po wyborze kard. K. Wojtyły na papieża rynek stał się miejscem spotkań z wadowiczaniezami (1979, 1991, 1999). W 1995 r. w 75-tą rocznicę urodzin Jana Pawła II główny plac w mieście nazwano jego imieniem.

7. Dawna Cukiernia Karola Hagenhubera

W 1936 r., na rogu rynku (nr 15) otworzył cukiernię Karol Hagenhuber, który przywiózł z Wiednia sekret wypiekania kremówek. Wśród gimnazjalistów zapanowała moda, aby po zdanej maturze uczcić to wydarzenie w cukierni. Także maturzyści z „papieskiego” rocznika wybrali się na kremówki. W kawiarni padł zakład, kto zje ich więcej. Zaciętą rywalizację wspominał potem Jan Paweł II w 1999 r. wraz ze słynnym uśmiechem na twarzy. „Ta” słynna cukiernia przestała działać w 1945 r., a obecnie w każdej wadowickiej cukierni można spróbować papieskiego przysmaku.

8. Dawne Gimnazjum Humanistyczne im. Marcina Wadowity

Karol Wojtyła w 1930 r. stał się uczniem Gimnazjum, w którym nauczanie było na wysokim poziomie. Tą samą szkołę ukończył jego starszy brat Edmund. Karol był uczniem wyróżniającym się, ale jednocześnie skromnym. Gdy w klasie nikt nie potrafił odpowiedzieć na pytanie profesora to wywołany do odpowiedzi Wojtyła jej udzielał. Ośmioletni okres nauki zaowocował trwałymi przyjaźniami, które później Karol kontynuował jako biskup, kardynał, a następnie jako papież Jan Paweł II. Obecnie budynek zajmuje I Liceum Ogólnokształcące im. M. Wadowity, które kontynuuje tradycje dawnego Gimnazjum.

9. Wadowicka synagoga

Wraz ze wzrostem liczby ludności żydowskiej w Wadowicach, gmina żydowska wzniosła bożnicę (1885-1889). Karol Wojtyła wychowywał się w atmosferze dwóch kultur i dwóch religii. Wśród Jego szkolnych kolegów byli Żydzi, a jeden z nich – Jerzy Kluger zaliczał się do Jego bliskich przyjaciół. W 1936 r. Karol został zaproszony przez ojca Jurka do synagogi na koncert. Najpewniej był to pierwszy raz, gdy przyszły papież przekroczył próg świątyni innej religii. Dziś po synagodze nie ma śladu. W 1939 r. została spalona przez Niemców. W l. 50 XX w. na miejscu, gdzie stała synagoga wybudowano publiczne przedszkole na ścianie którego w 1989 r. umieszczono tablicę upamiętniającą społeczność żydowską Wadowic.

10. Klasztor Ojców Karmelitów Bosych

Do Wadowic Ojcowie Karmelici Bosi przybyli w 1892 r. a wraz z nimi późniejszy św. o. Rafałem Kalinowskim. **Klasztor „na Górcze”** został wybudowany w l. 1897-1899. Obecnie obejmuje on: kościół, klasztor oraz dom rekolekcyjny. Karola Wojtyłę łączyły z klasztorem silne związki, bowiem tu otrzymał swój pierwszy szkaplerz po I Komunii świętej. Jak sam wspominał, spotykał karmelitów od dziecka i znał ich charakterystyczny habit. Często chodził wraz z ojcem do kościoła św. Józefa, gdzie otrzymał formację duchową, korzystał z sakramentu pokuty i uczestniczył w nabożeństwach.

11. Kościół św. Piotra Apostoła

Nowy kościół powstał jako wotum wdzięczności za wybór kard. Karola Wojtyły na Papieża i późniejsze ocalenie z zamachu Ojca Świętego. Budowa świątyni wg koncepcji prof. T. Szafera trwała w l. 1984-1991 i była realizowana wysiłkiem mieszkańców Wadowic. Trud organizacji podjął ks. M. Piosek późniejszy proboszcz nowej parafii. Poświęcony przez Jana Pawła II w czasie drugiej wizyty w Wadowicach (1991) **Zespół Sakralny św. Piotra Apostoła** symbolizuje jego drogę z Wadowic, przez katedrę na Wawelu na Stolicę Piotrową. Składa się z kościoła, kaplicy Chrystusa Króla, domu katechetycznego z plebanią i wolno stojącej wieży. W 2003 na wzgórzu za kościołem wybudowano ścieżkę na wzór Golgoty.

12. Koszary wojskowe

Zalety militarne miasta dostrzeżono już na przełomie XVIII i XIX wieku. Okazały budynek koszar powstał już w I poł. XIX w. i jest on typowym zabytkiem budownictwa militarnego dawnego zaboru austriackiego. Wzniesiono go na planie kwadratu z wewnętrznym dziedzińcem otoczonym arkadowymi korytarzami. Do zakończenia II wojny światowej pełnił funkcję obiektu garnizonowego, a w latach późniejszych wykorzystywany był do różnych celów. W tych koszarach swoją karierę wojskową rozpoczął Karol Wojtyła – ojciec świętego Jana Pawła II.

13. Dom Opatrzności Bożej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu

Do Wadowic siostry Nazaretanki przybyły w 1896 r. i wkrótce po osiedleniu się otworzyły ochronkę dziennego pobytu dla dzieci. Od początku jej istnienia była ona przeznaczona dla najuboższych dzieci, z których wiele uczęszczało do niej całkowicie bezpłatnie. Gdy Edmund wyjechał na studia, mały Karol został z rodzicami. Ojciec zajmując się chorą żoną nie mógł w pełni zająć się młodszym synem i dlatego chłopiec znalazł się pod opieką Nazaretanek. Wraz z kolegami, wałęsając się po ulicach miasta, był zapraszany przez siostry do ich ochronki, gdzie uczestniczył w zajęciach i zabawach organizowanych dla najmłodszych.

1920
—
2020

100. rocznica
urodzin JP2

Kiedy widziały nas, kilku chłopaków, wałęsających się po ulicach, zaczęły nas do siebie zapraszać, jak to się wtedy mówiło, do ochronki. Więc ja trafiłem wtedy w czasie wakacji do tej ochronki nazaretańskiej.

Dom Opatrzności Bożej Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu

Jan Paweł II

14. Dawny gmach Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” W 1887 r. w Wadowicach powstało Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”. Przy „Sokole” powstał bardzo szybko zespół teatralny. Karol już jako mały chłopiec zetknął się z teatrem. Najpierw jako widz spektakli zespołu „Jagiellonka”, w których grywał jego starszy brat Edmund. Jako gimnazjalista zaangażował się w działalność szkolnego koła teatralnego wraz z uczennicami żeńskiego gimnazjum. Pierwszym wspólnym spektaklem była adaptacja „Sobótki” J. Kochanowskiego. Już po pierwszych próbach wiadano, że Karol ma nieprzeciętne zdolności i warunki, wśród których wymieniało się dobrą dykcję, swobodę w poruszaniu się po scenie, piękny i wyraźny głos czy umiejętność wczucia się w rolę. Obecnie w dawnym budynku „Sokoła” znajduje się Wadowickie Centrum Kultury.

1920
—
2020

100. rocznica
urodzin JP2

Wtedy grało się poważne sztuki, ambicje były ogromne. Karol również niektóre sztuki reżyserował, dużo dawał z siebie, ale nauka na tym nie cierpiała. Zawsze był celujący.

Szczepan Mogielnicki - gimnazjalny kolega

Dawny Gmach Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”